

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATURA GENERALNA
PROKURATOR GENERALNY
ul. Barska 28/30
02-315 WARSZAWA

Warszawa, dnia 29.01. 2012r.

PG VII G 070/1/12

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 26.01.12.
nr 392 podpis: Borusewicz

p. J. Kowalczyk
26.01.2012
Marsur

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenie Senatorów Panów Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka i Wojciecha Skurkiewicza złożone na 3. posiedzeniu Senatu w dniu 22 grudnia 2011 r., przesłane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 29 grudnia 2011 r. nr BPS/DSK-043-79/11 (które wpłynęło do Prokuratury Generalnej w dniu 2 stycznia 2012 r.), w sprawie niejednolitej praktyki udzielania odpowiedzi przez Prokuratora Generalnego oraz jednostki organizacyjne prokuratury na interwencje dotyczące działalności prokuratury, podejmowane przez posłów do Parlamentu Europejskiego, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

W polskim porządku prawnym prawa i obowiązki posłów określone zostały przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. 2003 r. Nr 221 poz. 2199 z późn. zm.), a ponadto m.in. przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21 poz. 112).

W myśl wskazanych wyżej przepisów, w tym art. 104 ust. 1 Konstytucji RP, posłowie są przedstawicielami Narodu i nie wiążą ich instrukcje wyborców. Przepis art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. 2003 r. Nr 221 poz. 2199) określił, iż posłowie i senatorowie wykonują swój mandat kierując się dobrem Narodu.

Status posła do Parlamentu Europejskiego określony został m.in. w Decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statusu posła do Parlamentu Europejskiego (2005/684/WE, Euratom) opublikowanej w Dz. U. UE.L z dnia 7 października 2005 r. Nr 262 poz. 1 oraz Regulaminie (obecnie jest nim Regulamin Siódmej Kadencji Parlamentu - marzec 2011, opublikowany w Dz. U. UE.L z dnia 5 maja 2011 r. Nr 116 poz. 1).

W polskim porządku prawnym prawa i obowiązki posłów do Parlamentu Europejskiego wybieranych w Polsce określają m.in.: ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. 2011 Nr 21 poz. 112) oraz ustawa z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 187 poz. 1925 z późn. zm.).

Zgodnie z cytowanymi przepisami, Parlament Europejski składa się z przedstawicieli narodów państw należących do Wspólnoty, a Przedstawiciele Ci są, zgodnie z art. 190 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, „przedstawicielami do Parlamentu Europejskiego narodów państw należących do Wspólnoty” (vide pkt 1 preambuły do Decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statusu posła do Parlamentu Europejskiego 2005/684/WE, Euratom opubl. Dz. U. UE.L z dnia 7 października 2005 r. Nr 262 poz. 1).

Kodeks wyborczy w art. 330 również określił, w sposób tożsamy, jak decyzja Parlamentu Europejskiego, że posłowie do Parlamentu Europejskiego wybierani w Rzeczypospolitej w Polsce są przedstawicielami narodów państw Unii Europejskiej, nie są związanymi żadnymi instrukcjami i nie mogą być odwołani.

Zarówno Decyzja Parlamentu Europejskiego w sprawie przyjęcia statutu posła do Parlamentu Europejskiego, jak również Regulaminu Parlamentu, w tym siódmej Kadencji z marca 2011 r. (opubl. Dz. U. UE.L z dnia 5 maja 2011 r. Nr 116 poz. 1), nie zawierają żadnej podstawy prawnej do podejmowania przez posła do Parlamentu Europejskiego interwencji w organach administracji rządowej, w imieniu i na rzecz wyborców.

Wprawdzie art. 22 ust. 1 i 2 wymienionej Decyzji Parlamentu Europejskiego wskazał, iż posłowie do Parlamentu Europejskiego mają prawo do korzystania z biur, urządzeń telekomunikacyjnych i samochodów służbowych Parlamentu, który określa warunki korzystania z tego prawa, lecz nie jest to przesłanka prawna, do podejmowania interwencji poselskich przez posłów do Parlamentu Europejskiego.

Świadczyć o tym także m.in. treść art. 1 w zw. z pkt 3 preambuły do Decyzji Parlamentu Europejskiego, że statut Parlamentu określa przepisy i ogólne warunki wykonywania obowiązków posła do Parlamentu Europejskiego (art. 1) oraz że „artykuł 1 statutu^t wyjaśnia, że nie chodzi tu o uregulowania indywidualnych praw i obowiązków, lecz o ustalenie ogólnych warunków dotyczących sprawowania mandatu” (pkt 3 preambuły).

Nie można podzielić zatem wyrażonego w oświadczeniu Panów Senatorów poglądu o tożsamości prawnej w polskim porządku prawnym instytucji posłów i senatorów, z posłami do Parlamentu Europejskiego wybieranymi w Polsce.

Ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. 2003 r. Nr 221 poz. 2199 z późn. zm.) odnosi się jedynie do Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej, zaś uregulowane w rozdziale 3 i 4 prawa i obowiązki, odnoszą się wyłącznie do posłów i senatorów, nie zaś do posłów do Parlamentu Europejskiego.

Ustawodawca w przepisie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, w dziale VI określił zasady wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego, zaś w działach III i IV wyborów Posłów do Sejmu i Senatorów do Senatu RP. Gdyby wolą ustawodawcy było zrównanie praw obydwu grup posłów, uczyniłby to określając ich status w jednym dziale kodeksu wyborczego.

W myśl wymienionej ustawy, mandatu posła do Parlamentu Europejskiego nie można łączyć za sprawowaniem mandatu posła na Sejm albo senatora (art. 334 § 1 Kodeksu wyborczego).

Poseł do Parlamentu Europejskiego nie może być jednocześnie w Rzeczypospolitej Polskiej członkiem Rady Ministrów, ani sekretarzem stanu oraz zajmować stanowiska lub pełnić funkcji, których stosownie do przepisów Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej albo ustaw, nie można łączyć ze sprawowaniem mandatu posła na Sejm albo senatora (art. 334 § 2 wymienionej Kodeksu wyborczego).

Jedną z przyczyn utraty mandatu posła do Parlamentu Europejskiego jest wybór posła do Parlamentu Europejskiego na posła na Sejm lub Senatora (art. 364 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego). Poseł do Parlamentu Europejskiego wybrany w czasie kadencji na posła na Sejm albo na senatora, w sposób obligatoryjny traci mandat posła do Parlamentu Europejskiego z dniem ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Sejmu albo do Senatu (art. 364 § 3 Kodeksu wyborczego).

Natomiast, jeżeli poseł do Parlamentu Europejskiego uzyskał mandat posła na Sejm na podstawie art. 251 Kodeksu wyborczego, traci mandat posła do Parlamentu Europejskiego z dniem wydania przez Marszałka Sejmu postanowienia o obsadzeniu mandatu posła na Sejm (art.- 364 § 4 Kodeksu wyborczego).

Ustawodawca również w sposób obligatoryjny wskazał, iż wygaśnięcie mandatu posła następuje m.in. w przypadku wyboru posła w toku kadencji na posła do Parlamentu Europejskiego (art. 247 § 1 pkt 7 Kodeksu wyborczego).

Zatem analizy przepisów ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz.U. 2003 r. Nr 221 poz. 2199) oraz Kodeksu wyborczego, jednoznacznie wskazują na odmienny statut prawny posłów i senatorów do Sejmu i Senatu RP oraz posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy jak wskazał ustawodawca w art. 330 Kodeksu wyborczego, są przedstawicielami narodów państw Unii Europejskiej.

Z ustaleń Prokuratury Generalnej wynika, że pytania posłów i senatorów oraz posłów do Parlamentu Europejskiego, jakie obowiązują zasady odpowiadania na wystąpienia posłów do Parlamentu Europejskiego, były już przedmiotem udzielanych odpowiedzi m.in. Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Zastępca Dyrektora Biura Ministra Sprawiedliwości w odpowiedzi z dnia 6 grudnia 2004 r. nr BM III 051/1912/04/R na wystąpienie Pana Janusza Wojciechowskiego posła do Parlamentu Europejskiego, odniósł się do zagadnień

tożsamy do obecnie przedstawionych w oświadczeniu Senatorów Panów Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka i Wojciecha Skurkiewicza.

Wskazano wówczas, co jest nadal aktualne, że stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (j.t. Dz.U. 2003 r. Nr 221 poz. 219), możliwość podejmowania interwencji w organach administracji rządowej na rzecz obywateli oraz uzyskiwania informacji, materiałów i wyjaśnień przez posłów i senatorów Rzeczypospolitej Polskiej (art. 16 i 19) jest ich uprawnieniem osobistym i nie ma zastosowania do posłów do Parlamentu Europejskiego, gdyż regulamin Parlamentu Europejskiego nie zawiera wyraźnie podstawy prawnej do podejmowania przez parlamentarzystę Parlamentu Europejskiego interwencji w organach administracji rządowej, w imieniu i na rzecz wyborców.

Na kolejną, tożsamą prośbę tego samego posła do Parlamentu Europejskiego Pana Janusza Wojciechowskiego, w dniu 19 listopada 2009 r. BM III R 051/4963/2009/2 odpowiedzi udzielił Dyrektor Biura Ministra Sprawiedliwości podtrzymując wyjaśnienia udzielone Panu Posłowi przez ówczesnego Zastępcę Dyrektora Biura Ministra Sprawiedliwości w piśmie z dnia 6 grudnia 2004 r. nr BM III-051/1912/04/R.

Dyrektor Biura Ministra Sprawiedliwości, niezależnie od podzielenia stanowiska zajętego przez Zastępcę Dyrektora Biura Ministra Sprawiedliwości w 2006 r., w odpowiedzi z 19 listopada 2009 r. przedstawił posłowi do Parlamentu Europejskiego zagadnienia odmiennego uregulowania statusu posła i senatora RP do posła do Parlamentu Europejskiego wskazując, że ustawa o wykonywaniu mandatu posła i senatora nie rozszerza de facto uprawnień posłów i senatorów również na posłów do Parlamentu Europejskiego.

Ponadto Sekretarz Stanu, Sekretarz do Spraw Europejskich Ministerstwa Spraw Zagranicznych w dniu 26 stycznia 2010 r. nr DPEUR/210-105/2010-EBA MMD/80/2010 odniósł się do oświadczenia senatora RP Pana Grzegorza Wojciechowskiego złożonego na posiedzeniu Senatu w dniu 17 grudnia 2009 r. w sprawie udzielenia odpowiedzi przez urzędników administracji rządowej

na interwencje podejmowane w sprawach indywidualnych przez posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Polsce, wskazując, w sposób identyczny jak Dyrektorzy Biura Ministra Sprawiedliwości w odpowiedziach z 6 grudnia 2004 r. i 19 listopada 2009 r. udzielonych Panu Januszowi Wojciechowskiemu posłowi do Parlamentu Europejskiego, że w polskim porządku prawnym przepisy prawa nie zawierają uprawnień posłów do Parlamentu Europejskiego do podejmowania interwencji w sprawach indywidualnych w organach administracji publicznej.

Dokonane w Prokuraturze Generalnej analizy przepisów prawa wskazują, że przedstawione wówczas stanowiska w odniesieniu do organów prokuratury są również aktualne i zasadne.

Zauważyć należy ponadto, iż również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2011 r. sygn. II UK 235/10 (opubl. LEX nr 794789) podzielił to stanowisko statuując, że „...krag podmiotowy ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, nie obejmuje posłów do Parlamentu Europejskiego”.

Zatem jedynie prawidłowa interpretacja przepisów prawa, podzielona ostatnio również przez Sąd Najwyższy powoduje, że Prokuratura Generalna i organy prokuratury nie mają obowiązku udzielania posłom do Parlamentu Europejskiego odpowiedzi na interwencje, w trybie przepisów art. 20 ustawy o wykonywaniu mandatu posła lub senatora.

Pragnę jednak zapewnić Pana Marszałka, że każda korespondencja przekazywana przez Panów Posłów, w tym również do Parlamentu Europejskiego, była i jest wnikliwie analizowana i każdorazowo Panowie Posłowie do Parlamentu Europejskiego, podobnie jak Posłowie i Senatorowie RP byli informowani o sposobie rozpatrzenia w Wydziale Skarg i Wniosków Biura Prokuratora Generalnego nadesłanej przez nich korespondencji.

Przesyłana przez Panów posłów do Parlamentu Europejskiego korespondencja do Prokuratury Generalnej, była przesyłana według właściwości w trybie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, stosownie również do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. Regulamin

wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z dnia 30 marca 2010 r. Dz. U. 2010 r. Nr 49, poz. 296).

Z ustaleń dokonanych w Wydziale Skarg i Wniosków Biura Prokuratora Generalnego wynika, iż nadesłana w okresie od dnia 31 marca 2010 r. do 31 grudnia 2011 r. korespondencja posłów do Parlamentu Europejskiego, została przekazana zgodnie z właściwością, o czym każdorazowo powiadamiano Panów posłów.

Pomimo zatem braku stosownych przepisów prawa do udzielania odpowiedzi na interwencje podejmowane przez posłów do Parlamentu Europejskiego w sprawach indywidualnych, prokuratorzy Wydziału Skarg i Wniosków Biura Prokuratora Generalnego dokładali wszelkich starań, aby żadnej ze spraw zgłoszonych przez posła do Parlamentu Europejskiego nie zostawić bez poinformowania Pana Posła, w jaki sposób rozpatrzona została w Prokuraturze Generalnej nadesłana korespondencja.

Przedstawiona informacja wskazuje zatem, że wbrew oświadczeniom złożonym przez senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka i Wojciecha Skurkiewicza, Wydział Skarg i Wniosków Biura Prokuratora Generalnego każdorazowo informował posłów do Parlamentu Europejskiego, o sposobie rozpoznania nadesłanej przez nich korespondencji pomimo, iż przepis art. 20 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora nie odnosi się do działań podejmowanych przez posłów do Parlamentu Europejskiego. Informacja o sposobie rozpoznania nadesłanej przez posła korespondencji następowała w trybie procesów kodeksu postępowania administracyjnego.

Zauważyć należy, że obecny Regulamin Siódmej Kadencji Parlamentu Europejskiego z marca 2011 r. (Dz. U. UE.L z dnia 5 maja 2011 r.) opubl. Dz. U. UE.L 2011 Nr 116 poz. 1. w rozdziale tytuł VIII art. 201-203 daje uprawnienie każdemu obywatelowi Unii Europejskiej, jak również każdej osobie fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim, do kierowania indywidualnie lub wspólnie z innymi obywatelami lub osobami petycji, lecz nie do posłów Parlamentu Europejskiego, lecz do Parlamentu Europejskiego w sprawach objętych zakresem działalności Unii Europejskiej, które dotyczą ich bezpośrednio.

Zagadnienia odnoszące się do prawa kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego, przedstawione zostały Panu Januszowi Wojciechowskiemu w odpowiedziach Dyrektorów Biura Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2004 r. BM III-051-1912/04/R i 19 listopada 2009 r. BM III-R-051-4963/2009/2 i zważywszy na uregulowania zawarte w Regulaminie Siódmej Kadencji Parlamentu Europejskiego z marca 2011 r. są nadal aktualne.

Przekazując Panu Marszałkowi powyższe stanowisko, należy odnieść się ponadto do Decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statusu posła do Parlamentu Europejskiego (2005/684/WE, Euratom) opubl. Dz. U. UE z dnia 7 października 2005 r. (Dz. U. UE.L z 2005 r., Nr 262 poz. 1), który w pkt 19 preambuły wskazał, że „państwa członkowskie powinny zapewnić pozostanie w mocy przepisów, na mocy których posłowie do Parlamentu Europejskiego, wykonujący swój mandat na terenie swego Państwa Członkowskiego, są traktowani na równi z posłami do parlamentów narodowych. Rozwiązanie tego problemu na płaszczyźnie europejskiej jest niemożliwe ze względu na obowiązujące w Państwach Członkowskich liczne i zróżnicowane przepisy. Bez tego rozwiązania, wykonywanie przez posłów do Parlamentu Europejskiego mandatu na terenie Państwa Członkowskiego, w którym zostali wybrani, byłoby poważnie utrudnione lub niemożliwe. Skuteczne wykonywanie mandatu leży również w interesie Państw Członkowskich”.

Podzielając przedstawiony wyżej pogląd zawarty w cytowanej decyzji Parlamentu Europejskiego wskazuję, iż nie posiadam legitymacji ustawowej do podejmowania działań legislacyjnych.

Z prezesa

Andrzej Seredziński